

شیوه‌نامه اعتبارسنجی نشریات بین‌المللی و داخلی

مقدمه

کمیته اعتبارسنجی نشریات داخلی و بین‌المللی به منظور دسته‌بندی نشریات از لحاظ اعتبار علمی مطابق مواد مربوط به امتیاز مقالات منتشر شده در نشریات داخلی و خارجی آیین‌نامه تخصیص اعتبار ویژه (گرن‌ت) به اعضای هیات علمی دانشگاه تهران مصوب شورای پژوهش و فناوری دانشگاه، تاسیس و مرجع طبقه‌بندی و اظهار نظر علمی در خصوص اعتبار نشریات خصوصاً نشریات بین‌المللی است. این شیوه‌نامه به منظور دسته‌بندی نشریات از لحاظ اعتبار علمی تدوین شده است. در این شیوه‌نامه کمیته اعتبارسنجی نشریه‌های داخلی و بین‌المللی دانشگاه تهران «کارگروه» و نشریات داخلی و بین‌المللی «نشریات» نامیده می‌شوند.

ماده 1. وظایف

مهم‌ترین وظایف کارگروه عبارتند از:

- ارزیابی و به روزرسانی میزان اعتبار نشریات
- ارزیابی میزان اعتبار نشریات موجود در مدارک تبدیل وضعیت و ارتقاء اعضای هیات علمی ارجاعی از دبیرخانه هیات ممیزه دانشگاه
- ایجاد پایگاه داده قابل استناد و اعتماد از نشریات موجود در سامانه مدیریت پژوهش و فناوری دانشگاه
- تعیین اعتبار نشریات استعلامی از سوی واحدهای دانشگاه
- ارائه گزارش عملکرد سالانه به شورای پژوهشی دانشگاه

ماده 2. ترکیب اعضا

1. مدیرکل برنامه‌ریزی و نظارت پژوهشی (رئیس کارگروه)
2. رئیس اداره علم‌سنجی اداره کل برنامه‌ریزی و نظارت پژوهشی (دبیر کارگروه)
3. یکی از اعضای هیات ممیزه دانشگاه
4. حداقل هفت نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه

تبصره 1: اعضاء ذکر شده در بند 3 و 4 به مدت دو سال با حکم معاون پژوهشی دانشگاه انتخاب می‌شوند.

تبصره 2: در صورت لزوم، یک یا چند عضو مدعو به پیشنهاد رئیس کارگروه به جلسه دعوت می‌شوند.

تبصره 3: حداقل 2 نفر از هفت نفر اعضای گروه از کمیسیون علوم انسانی و علوم رفتاری باشند.

تبصره 4: در مورد نشریات گروه‌های زبان روسی و ادبیات عرب تعیین اعتبار نشریات با حضور حداقل یک نفر از اعضای گروه‌های مذکور خواهد بود.

ماده 3. معیارهای اعتبارسنجی نشریات بین‌المللی

برخی از معیارهای سنجش و ارزیابی کیفیت و اعتبار نشریات عبارتند از:

- انتشار توسط مراکز دانشگاهی، پژوهشی و انجمن‌های علمی معتبر
- شهرت و اعتبار ناشر، سردبیر و هیات تحریریه و درج وابستگی¹ آن‌ها در پایگاه نشریه
- تنوع بین‌المللی اعضاء هیات تحریریه

¹ Affiliation

- احراز هویت واقعی و وابستگی سازمانی سردبیر و اعضای هیات تحریریه
- مرتبط بودن تخصص اعضاء هیات تحریریه با حوزه فعالیت نشریه
- مشخص بودن دامنه و حوزه فعالیت نشریه
- تعداد متعارف شمارگان نشریه در سال و تعداد مقالات منتشرشده در یک شماره
- سابقه انتشار نشریه
- دارا بودن راهنمای نگارش مقاله
- دارا بودن پایگاه روزآمد، آرشو منظم و کامل، پست الکترونیکی معتبر و امکان رهگیری فرآیند داوری مقاله
- داشتن نمایه معتبر بین‌المللی
- داشتن فرایند داوری هم‌تا با مدت زمان متعارف
- عدم دریافت هزینه داوری و یا انتشار مقاله
- عدم انتشار مقالات متعدد از نویسندگان یکسان
- تنوع جغرافیایی نویسندگان در هر شماره

تبصره 5: لازم به ذکر است که نداشتن تعدادی از معیارهای فوق الذکر (ماده 4)، الزاما سبب نامعتبر شدن نشریه نیست، بلکه اعتبار و یا عدم اعتبار یک نشریه علاوه بر معیارهای ذکر شده منوط به بررسی نشریه در کمیته از کلیه جهات می‌باشد و براساس آن تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده 4. مصوبات ارزیابی نشریات

نشریاتی که در کارگروه مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرند، در نهایت، با رای اکثریت اعضا جزء یکی از دسته‌های زیر قرار خواهند گرفت:

الف - نشریات دارای ایندکس بین‌المللی و بدون ایندکس

- **نشریات A+:** این دسته شامل نشریاتی است که در فهرست JCR² می‌باشند و دارای ضریب کیفیت Q1 تا Q4 هستند. همچنین نشریاتی که در گروه هنر و علوم انسانی در پایگاه WOS³ نمایه می‌شوند.

تبصره 6: اعتبار نشریه‌های Q3 و Q4 با دسترسی باز⁴ اجباری و نشریات گروه هنر و علوم انسانی دارای ایندکس WOS با تشخیص کارگروه تعیین خواهد شد.

- **نشریات A:** نشریاتی که در پایگاه WOS دارای نمایه ESCI⁵ هستند و یا در پایگاه اسکوپوس⁵ نمایه می‌شوند، ناشر شناخته شده دارند و دارای معیارهای کیفی مندرج در ماده 3 این آیین‌نامه باشند.

- **نشریات B:** نشریات بدون نمایه WOS یا اسکوپوس⁶ که از سوی ناشران کمتر شناخته شده منتشر می‌شوند و با تشخیص کارگروه دارای اعتبار بوده و معیارهای کیفی مندرج در ماده 4 این آیین‌نامه را نیز داشته باشند.

تبصره 7: چنانچه نشریه‌ای جزء یکی از دسته‌های فوق قرار گیرد، اما در فهرست نشریات نامعتبر دانشگاه تهران (نشریاتی که توسط کارگروه نامعتبر اعلام شده است)، یا در فهرست سیاه وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داشته باشد، نامعتبر و فاقد امتیاز می‌باشد.

² Journal Citation Reports

³ Web of Science

⁴ Open Access

⁵ Emerging Science Citation Index

⁶ Scopus

- **نشریات C:** نشریاتی که براساس معیارهای کیفی مندرج در ماده 4 این آیین نامه اعتبار آن‌ها محرز نشود.
 - **نشریات نوپا (D):** نشریاتی که حداقل دو سال از آغاز به کار آنها نگذشته باشد و حداقل چهار شماره از آنها منتشر نشده باشد. بررسی و ارزیابی این نشریات بعد از احراز شرایط فوق قابل انجام است.
 - **نشریات نامعتبر (E):** نشریاتی که براساس معیارهای کیفی مندرج در ماده 4 این آیین نامه بی اعتبار بودن آن‌ها محرز شود.
 - **نشریات جعلی (F):** نشریاتی که نام و نشان علمی نشریات دیگر را جعل کرده و با ظاهرسازی دروغین، مثل قراردادن آرشو مقاله‌های نشریه اصلی، درج شاپای نشریه اصلی و یا ثبت دامنه با نام نشریه اصلی یا مشابه با آن و غیره به دنبال فریبکاری با هدف سودجویی هستند.
- تبصره 8:** به نشریات گروه‌های C تا F امتیازی تعلق نمی‌گیرد.

ب - نشریات مصوب وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ نشریات مصوب حوزه های علمیه؛ نشریات فرهنگستان ها

نشریات وزارت علوم

- اگر نشریه ای در سامانه وزارت علوم "بدون ارزیابی" باشد، نشریه را بدون امتیاز ارزیابی می‌شود.
- اگر نشریه ای در سامانه وزارت علوم علمی ارزیابی شده بود جهت تعیین علمی-ترویجی و یا علمی-پژوهشی بودن باید به وضعیت نشریه در سال قبل مراجعه کرد.
- نشریاتی که در سامانه وزارت علوم نیستند "بدون امتیاز" ارزیابی می‌شوند.
- نشریات با مجوز اولیه کمیته ارتقای نشریات دانشگاه تهران که در سامانه نشریات مصوب وزارت علوم نیستند، با رتبه (ج) و ۳ امتیازی ارزیابی می‌شوند.
- نشریات وزارت علوم بدون نمایه بین المللی: الف = 5 امتیاز، ب = 4 امتیاز، ج = 3 امتیاز، د = صفر امتیاز
- نشریات وزارت علوم با نمایه بین المللی (A+ = WOS(Q1-Q4) ، A = EMERGING ، A = SCOPUS
- چنانچه نشریه ای هم در سامانه نشریات وزارت علوم و هم در سامانه نشریات وزارت بهداشت باشد، ملاک ارزیابی سامانه نشریات وزارت علوم می‌باشد .

نشریات وزارت بهداشت

- چنانچه نشریه ای در سامانه وزارت بهداشت بدون ارزیابی باشد، نشریه بدون امتیاز ارزیابی می‌شود.
 - نشریاتی که در ارزیابی سامانه وزارت بهداشت دارای نمایه‌های بین‌المللی SCOPUS و WOS(emerging) می‌باشند، با رتبه A در سامانه rtis ثبت می‌شوند.
 - نشریاتی که در سامانه وزارت بهداشت بدون نمایه باشند با رتبه (الف) در سامانه rtis ثبت می‌شوند.
- کلیه نشریات بین المللی وزارت علوم و وزارت بهداشت که ایندکس WOS (Q1-Q4) دارند، بر اساس معیارهای تعیین شده این نشریات امتیاز دهی خواهند شد.

تبصره 9: نشریات دارای ناشر خصوصی، حتما در کمیته اعتبار سنجی نشریات ارزیابی می‌شوند .

این شیوه‌نامه، شامل 4 ماده و 9 تبصره در تاریخ 1397/12/04 به تصویب شورای پژوهش و فناوری دانشگاه رسید.